

Китепкана кызматкерлеринин кесиптик денгээлин жогорулатуу жана мамлекеттик саясат

*Аталиева С.С.
Жалал-Абад облустук китепкана
Кыргызстан*

Кескин социалдык-экономикалык өзгөрүштөр болуп жаткан мезгилде маданият чөйрөсүндөгү мамлекеттик саясаттын негизги максаты Кыргызстандын бай маданий мурасын, өлкөнүн маданий турмушунун мурда түзүлгөн китепканалардагы баалуулуктарды сактап калуу болуп эсептелет.

Маданият чөйрөсүндөгү мамлекеттик саясатты ишке ашыруунун негизги жакшы жыйынтыгы Кыргыз Республикасынын мурда топтолгон маданий потенциалын жалпысынан сактап калууга жетишилгенинде турат.

Борбордогудай эле, региондордо да мамлекеттин ичиндеги улуттар аралык маданий алмашуу сакталды, Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөр менен маданият тармагындагы байланыштары жаңы сапатка ээ болду.

Маданият чөйрөсү үчүн акыркы он жылдык бюджеттик каржылоонун азайышы менен мүнөздүү, бул китепкана адистерин даярдоодо жана алардын кесиптик денгээлин жогорулатууда терс таасирин тийгизуу менен, ишкердигинин көлөмү орчундуу азайышына алып келди.

Каражаттын жоктугунан айрыкча көйгөйлүү проблемалар: жаңы китепканаларды куруу, ремонт жүргүзүү, айылдагы китепканаларды техникалык жабдуу, республикалык денгээлдеги кароо-конкурстарды өткөрүү, айылдагы китепканалардын фонддорун толуктоо, калкты маалыматтык камсыздоо болууда. Бүгүнкү күндө китепкана чөйрөсүндө, айрыкча айылдык калкты маданий тейлөөнү уюштуруу жагында бир топ жаңы милдеттер коюлууда, бул буга чейинки мезгилде калыптанган приоритеттерди өзгөртүүнү талап кылат. Негизги басым мурда топтолгон маданий баалуулуктарды сактоодон аны андан ары өнүктүрүү үчүн, калкты жаңы маалыматтар менен камсыз кылуу багыттарында окурмандардын суроо-талаптарына ылайык китеп фондун сатып алуу.

Ошондой эле айылда иштеген китепкана кызматкерлери үчүн семинарларды, окутуучу тренингдерди, облустук жана республикалык маданий мекемелерде стажировкалоону такай жүргүзүү зарыл.

Кадрлар менен ишти өркүндөтүү үчүн жергиликтүү мамлекеттик администрациялар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары айылдык маданий мекемелерден кадрлардын кетишин токтотуу, кадрлык потенциалды сактоо жана чыңдоо боюнча бир катар чараларды көрүшү зарыл. Маданият кызматкерлерин социалдык коргоо системасы, алардын эмгегин моралдык жана материалдык шыктандыруу чаралары иштелип чыгууга тийиш.

Кадрларды окутуунун заманбап технологияларын, анын ичинде мониторинг, болжолдоо жана пландоо кызматын кошо пайдаланып даярдоочу жана кайра даярдоочу натыйжалуу системаны түзүү; тажрыйбалуу

практиктерди жана педагогдорду тартуу менен райондук окутуучу семинарларды жана тренингдерди өткөрүү практикасын активдештирүү зарыл.

Бул жаатта Жалал-Абад облустук китепканасы, маданият жана маалымат министрлигинин, Жалал-Абад облустук администрациясынын колдоосу менен «2009-жыл Китепкана жылы» деп жарыялангандыгына байланыштуу «Жылдын мыкты китепкана директору», «Мыкты усулчу», «Мыкты балдар китепканасы», «Алдынкы айылдык китепкана», «Мыкты китепканачы» деген кароо сынактарды жарыялап, Жалал-Абад облусунун аймагындагы 13 район-шаардык китепканаларда жана айылдык китепканаларда окуу-семинарларды уюштуруп, кароо-сынактарды откоруп келдик. Бул кароо-сынактын жыйынтыгы боюнча 2009-жылдын 25-27-май кундору «Жалал-Абад облусунун китепкана тармактарынын койгойу жана онуктуруу багыттары деген темада «Маданият жана маалымат министрлигинин жана Жалал-Абад облустук мамлекеттик администрациясынын колдоосунда уюштурулган 3 кундук семинарда чыгарылды. Бул семинарда район-шаардык китепканаларда уюштурулган кароо-конкурстардын жөнүчүлөрү катышышып, биринчи кунундо Кыргыз Республикасынын Маалымат жана маданият министринин стат-катчысы Бектеналиев М.А., Жалал-Абад облустук мамлекеттик администрациясынын башчысынын орун басары Алимжанова Д.К., Кыргыз Республикасынын маданият жана маалымат министрлигинин Жалал-Абадтагы өкүлү Р.Козукеев, Шаардык маданият бөлүмүнүн башчысы Султанбеков А., Жалал-Абад телерадиокомпаниясынын директору Ажимаматова Б., Жалал-Абад шаарындагы Барпы атындагы театрынын директору Сыдыков Б. катышышты.

Кыргыз республикасынын маданият жана маалымат министрлиги тарабынан биринчи жолу «2009-жыл 27-май Китепкана күнү» болуп белгиленгендигин баса белгилеп, Кыргыз Республикасынын Маалымат жана маданият министрлигинин стат-катчысы Бектеналиев М.А. китепкана кызматкерлерин кесиптик майрамы менен кызуу куттуктады жана азыркы учурда китепканалар тармактарындагы көйгөйлөр жана өнүгүүлөр жөнүндө айтып өттү. Семинар-кеңешменин жүрүшүндө Жалал-Абад облустук мамлекеттик администрациясынын башчысынын орун басары Алимжанова Д.К., Кыргыз Республикасынын маданият жана маалымат министрлигинин Жалал-Абадтагы өкүлү Р.Козукеевдер «Жалал-Абад облусундагы китепкана тармактарынын, көйгөйү жана өнүгүү багыттары» жөнүндөгү маселелерине токтолуп, китепкана кызматкерлерин « 2009-жыл 27-май Китепкана күнү» менен куттукташты. Андан соң Жалал-Абад облустук китепкананын директору С.С.Аталиева «Китепкана - дүйнөнүн терезеси» деген темада китепкана тармактары жөнүндө айтып өттү. «Китепкана ишин жандандыруудагы бүгүнкү талап» деген тема боюнча китепканачылар менен Жалал-Абад облустук китепканасынын методисти Исакова К. ой бөлүштү. «Китепканаларды маалымат берүү борборуна айландыруу учурдун талабы» жөнүндө облустук китепкананын директору С.С.Аталиева сөз сүйлөдү. Семинар-кеңешмеге келген китепкана кызматкерлерине кофе-брейк уюштурулду. Андан соң «Жылдык отчет-план түзүүнүн усулу» деген темада облустук китепкананын методисти Исакова К. айтып өттү. «Статистикалык отчет берүүнүн усулу»

боюнча Укуктук маалымат берүү борборунун башчысы Красовская С. баяндап берди. Андан соң семинардын катышуучулары үчүн секцияларга бөлүнүп, директорлор, усулчулар, балдар китепкана кызматкерлери, айылдык китепкана кызматкерлери өз алдынча окуу-семинарлары өткөрүлдү. Семинардын аягында «Мыкты балдар китепканасы» кароо-сынагы өткөрүлдү. Кароо-сынакта калыстар тобу Кыргыз Республикасынын маданият жана маалымат министрлигинин Жалал-Абадтагы өкүлү Р. Козукеев, ЖТРдин директору Ажиматова Бактыкан, Маданият техникумунун китепканар бөлүмүнүн бөлүм башчысы Усенбаева М.К., Жалал-Абад шаардык маданият бөлүмүнүн башчысы Султанбеков А., Жалал-Абад облустук китепканасынын директору С.С. Аталиевалар болушту. Кароо-сынак 4 шарттын негизинде өткөрүлдү.

«Мыкты балдар китепканасы» кароо-сынагынын жеңүүчүлөрүнө 27-май күнү Жалал-Абад облустук китепканасынан I-II-III-даражадагы дипломдор жана акчалай сыйлыктар тапшырылды. «Мыкты балдар китепканасы» кароо-сынагынын жеңүүчүсү деп табылган Жалал-Абад шаардык балдар китепканасынын бөлүм башчысы Бабакулова А. I даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен сыйланды. II даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен Ноокен райондук балдар китепканасынын башчысы Акматова З., III даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен Чаткал райондук балдар китепканасынын китепканачысы Эргешова сыйланды.

2009-жылдын 26-майында «Методикалык колдонмолордун усулу» боюнча облустук китепкананын директору Аталиева С. практикалык иш өткөрдү. «Массалык иш чараларды өткөрүүнүн усулу» боюнча облустук китепкананын методисти Исакова К. практикалык иш өткөрдү. Андан кийин Токтогул райондук китепканаларынын иш тажрыйбалары боюнча Токтогул районунун директору баяндама жасады. Ушул эле күнү облустук китепкананын методисти Исакова К. китепкана кызматкерлерин кесиптик майрамы менен куттуктап, «Мыкты усулчу» кароо-сынагын ачты. Кароо-сынакта 4 шарт коюлуп кароо-сынактын катышуучулары бири-бири менен ат салышты. Жыйынтыгында 2009-жылдын 27-майында «Мыкты усулчу» кароо-сынагынын жеңүүчүлөрүнө Жалал-Абад облустук китепканасынан I-II-III-даражадагы дипломдор жана акчалай сыйлыктар тапшырылды. «Мыкты усулчу» кароо-сынагынын жеңүүчүсү деп табылган Ноокен райондук китепканасынын усулчусу I даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен сыйланды. II даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен Аксы райондук китепканасынын усулчусу, III даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен Ала-Бука райондук китепканасынын усулчусу сыйланды.

Күндүн экинчи жарымында Рай-шаардык китепканалардын директорлору жана усулчулары катышкан «Китепкана ишин жандандыруу жана долбоорлор менен иштөө» деген темада облустук китепкананын директору С.Аталиева практикалык иш жүргүздү. Мында Эл Аралык уюмдардын долбоорлору сунушталды. Семинар-кеңешменин катышуучулары түшкү тамактанууга чыгышты. Тамактануудан кийин «Китепкана ишин жандандыруу жана долбоорлор менен иштөө» практикалык ишин улантты. Практикалык сабактан

кийин «Жалал-Абад облусундагы китепкана тармактарынын, көйгөйү жана өнүгүү багыттары» деген темада тегерек стол өткөрүлдү.

Бул тегерек столдо район-шаарлардагы китепкана тармактарындагы көйгөйлүү маселелер боюнча талкуу жүргүзүлдү.

2009-жылдын 26-майында Жалал-Абад облустук китепкананын окуу залында «Мыкты китепканачы» кароо-сынагы болду. Кароо-сынактын калыстар тобу Кыргыз Республикасынын маданият жана маалымат министрлигинин Жалал-Абадтагы өкүлү Р. Козукеев, ЖТРдин директору Ажиматова Бактыкан, Маданият техникумунун китепканар бөлүмүнүн бөлүм башчысы Усенбаева М.К., Жалал-Абад шаардык маданият бөлүмүнүн башчысы Султанбеков А., Жалал-Абад облустук китепканасынын директору С.С. Аталиевалар болушту. Кароо-сынак 4 шарттын негизинде өткөрүлдү. «Мыкты китепканачы» конкурсуна облусубуздагы район-шаардык Сузак районун китепканасынан, Базар-Коргон райондук китепканасынан, Ноокен райондук китепканасынан, Таш-көмүр шаардык китепканасынан, Көкжаңгак шаардык китепканасынан, Майлы-Суу шаардык китепканасынан, Аксы райондук китепканасынан, Ала-Бука райондук китепканасынан, Чаткал райондук китепканасынан, Жалал-Абад шаардык китепканаларынын бөлүм башчылары катышышты.

2009-жылдын 27-май күнү конкурстун жеңүүчүлөрүнө «Мыкты китепканачы» кароо-сынагынын жеңүүчүлөрүнө Жалал-Абад облустук китепканасынан I-II-III-даражадагы дипломдор жана акчалай сыйлыктар тапшырылды. «Мыкты китепканачы» кароо-сынагынын жеңүүчүсү деп табылган Чаткал райондук китепканачысы Мамадалиева Алымкан I даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен сыйланды. II даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен Ноокен райондук китепканасынын Шайдан айылдык китепкана башчысы Мажит кызы Насиба, III даражадагы диплом жана акчалай сыйлык менен Сузак райондук китепканасынын №25 Багыш айылдык китепканасынын башчысы Сыдыкова Чынара сыйланышты.

Семинардын 3-күнүндө Барпы атындагы драма театрынын чоң залында «27-май Китепкана күнү» кесиптик майрамына карата Китепкана кызматкерлери жана мекеме уюмдардын башчылары, облустук, шаардык мамлекеттик администрация башчылары катышкан чоң майрамдык жыйналыш болуп өттү. Бул жыйналышта көп жылдык үзүрлүү эмгеги үчүн 12 китепкана кызматкери маданият жана маалымат министрлигинин «Мыкты маданият кызматкери» деген төш белги менен сыйланды. 11 китепкана кызматкери «Ардак грамотасы» менен сыйланды. Ошондой эле Жалал-Абад облустук мамлекеттик администрациясынын «Ардак грамотасы» жана «Алкышы» менен китепкана кызматкерлери сыйланышты.

Облустук китепканада өткөрүлгөн үч күндүк семинар кенешменин катышуучуларынын сапар чыгымдарын жергиликтүү рай-шаардык мамлекеттик администрациялар, кароо-конкурстарга кетирилген чыгымдарды (акчалай сыйлыктары үчүн) облустук мамлекеттик администрациясы каражат бөлүп, ошондой эле семинар өткөрүүгө жумшалган каражаттар маданият жана маалымат министрлиги тарабынан колдоого алынып уюштурулду.

Эл Аралык конференцияда өткөрүлгөн иш чаралар «Пауер поинт» аркылуу (орус жана кыргыз тилинде) презентация жасалып, «2009-жылдын мыкты усулдук колдонмолору» деген китепчелер конференциянын катышуучуларга таркатылмакчы.